

Alicja Dankowska

Wielka gwiazda polskiej opery Alicja Dankowska, wybitna polska artystka operowa - sopran, urodziła się 8 marca 1930 roku w Warszawie. Studiowała w Miejskiej Szkole Dramatycznej, a także Szkole Muzycznej im. F. Chopina w klasie Zofii Bregy i Studium Operowym Wiktora Bregy w Warszawie. Następnie szkoliła swój głos u słynnej Ady Sari i nie mniej znanej Wandy Werwińskiej, wreszcie jej edukację dopełniły studia w Accademia di Santa Cecilia w Rzymie. Debiut artystki nastąpił w 1951 roku w Operze Wrocławskiej w *Złotym Koguciku* Rimskiego-Korsakowa. Następnie śpiewaczka była związana z teatrami operowymi w Poznaniu (1954-1971), Warszawie (1954-1961), Łodzi (od 1971), a także ze Staatsoper w Berlinie (1956-1961). Występowała ponadto w wiedeńskiej Staatsoper, Teatro Reale dell'opera w Rzymie oraz Staatsoper w Hamburgu.

Alicja Dankowska jako Marta
w *Nizinach* Eugena d'Alberta

Jej repertuar obejmował 50 ról operowych, partie oratoryjne i ponad 500 pieśni. Wspaniała kariera na polskich scenach operowych, gdzie Alicja Dankowska wykonywała główne role w premierowych spektaklach *Turandot*, *Katarzyny Iznałowej*, *Trubadura*, *Attilii*, *Aidy*, *Toski*, *Erosa i Psyche*, *Fidelia*, *Krwawych godów*, *Halki*, *Tanhausera*, *Tristana i Izoldy*, *Eugeniusza Oniegina*, *Wesołych kumoszek z Windsoru*, *Dziewczyny z Zachodu* i *Henryka VI na łowach*, pociągnęła za sobą znaczące sukcesy także w zagranicznych teatrach operowych. Zaczęły się one jeszcze w 1954 roku, kiedy artystka zdobyła znaczącą nagrodę na konkursie śpiewaczym zorganizowanym w ramach festiwalu "Praska Wiosna". W rezultacie dane jej było wystąpić w teatrach operowych Czechosłowacji zarówno w partii Halki, w operze Stanisława Moniuszki, jak też w roli Kościelnicy w operze Janaczka *Jenufa*. Kolejnym krajem, który odwiedziła był ówczesny Związek Radziecki. Odbyła tam aż trzynaście tournées obejmujących występy w teatrach operowych, filharmoniach, radiu i telewizji m.in. w Moskwie, Leningradzie, Wilnie, Lwowie, Tbilisi, Permie, Baku, Ufie, Erewaniu, Świerdłowsku, Nowosybirsku, Uładn-Ude, Taszkencie, Dniepropietrowsku, Odessie i Kijowie. Alicję Dankowską poznała też publiczność wielu miast niemieckich - poza Belinem, śpiewała w Lipsku, Dessau, Dreźnie, Halle, Chemnitz, Hamburga. Wiele razy występowała w Rumunii - w Bukareszcie, Sibiu, Cluj, Galasti, Timisoarze, i Bułgarii - w Sofii, Warnie, Płowdiw, Russe, Starej Zagorze. Muzyczne trasy zaprowadziły śpiewaczkę na Węgry, do Austrii, Anglii, Szwajcarii, Francji, Szwecji, nawet Islandii. Niektóre z tych wyjazdów owocowały stałą

Alicja Dankowska z uczennicami

Alicja Dankowska jako Tosca

współpracą. W Operze Wiedeńskiej Alicja Dankowska wystąpiła w 1960 roku w premierowej obsadzie opery *Niziny d'Alberta*, jako Marta. Jej pozycja artystyczna ugruntowała się do tego stopnia, że pojawiają się nawet propozycje występów na kultowym Festiwalu Wagnerowskim w Bayereuth, czy udziału w spektaklach pod batutą słynnego Herberta von Karajana, do czego jednak nie dochodzi. W życiu artystycznym pojawiają się natomiast nowe elementy - praktyka reżyserska w wielu niemieckich teatrach operowych oraz stypendium Deutsche Akademische Austauschdienst Berlin - Bonn i później realizacja wielu przedstawień operowych w Polsce i za granicą, w tym nawet trzech programów telewizyjnych dla telewizji w RFN.

Najważniejszą częścią dorobku prof. Alicji Dankowskiej były jednak jej role sceniczne. Program wydany przez Teatr Wielki w Łodzi na 25. lecie pracy artystycznej w przeważającej mierze wypełniony jest antuzjastycznymi recenzjami z prasy polskiej i zagranicznej podnoszącymi walory jej niezwykłego głosu i kreacjami aktorskimi. Podkreśla się "ogromną dramatyczną siłę wyrazu", rasowy talent aktorski, bogaty dramatyczny sopran. Często też używa się rzadkiego określenia "śpiewaczka światowej klasy", jak nazwał ją londyński *Daily Telegraph* w 1969 roku.

W innych recenzjach z prasy zagranicznej można było przeczytać: *Doskonała śpiewaczka o wysokiej technice wokalne. Olbrzymia skala głosu, dźwięk silny, bogaty i jasny. Niezwykle pięknie wykonała arcytrudny cykl pieśni Schumana "Miłość i życie kobiety". Pieśni te Alicja Dankowska śpiewała prosto, z doskonałym zrozumieniem i szczerym wyczuciem, dając świadectwo swemu wielkiemu talentowi* - B. Franzon - *Pjódviljinn*, Reykjavik.

Alicja Dankowska to primadonna o światowym poziomie. Rzadko spotykany temperament, głos o przepięknym metalicznym timbrze. Zdaje się nie mieć żadnych trudności w jakimkolwiek rejestrze. Głos jest wyrównany na całej skali. Śpiewa z równą łatwością pieśni w języku niemieckim, francuskim, hiszpańskim, rosyjskim i polskim. Wielki talent, wielka muzykalność, intuicja artystyczna, precyzja i inteligencja! - J. Poulin - *Journal de Geneve*, maj 1970 rok

W postać Toski wcieliła się A. Dankowska z mistrzostwem najwyższej klasy i ogromną prostotą. Znakomitość jej artystycznej koncepcji roli wzbudza podziw już od pierwszego pojawienia się na scenie, aż po tragiczny koniec jej bohaterki, którym wstrząsa słuchaczy. Alicja Dankowska, której przepiękny, ciepły, pełen głębi, wyrównany we wszystkich rejestrach i o nieograniczonej skali głos podporządkowany jest twórczej koncepcji śpiewa najtrudniejsze frazy puccinowskie, które w jej interpretacji osiągają szczyty doskonałości. Bogactwo jej głosu przepętnia całą salę - Georgi Balew - *Septemwri*, Sofia styczeń 1959 rok.

Po zakończeniu kariery scenicznej artystka zajęła się pracą pedagogiczną i reżyserią operową, a także tłumaczeniem librett operowych. Zmarła 14 lipca 2010 roku w Warszawie.

© Joanna Tumiłowicz
tu.joanna1@wp.pl